EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 10.11.2015.
COM(2015) 558 final

2015/0258 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko Lietuvas Republikai atļauj pagarināt pasākuma piemērošanu, atkāpjoties no 193. panta Padomes Direktīvā 206/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Saskaņā ar 395. pantu Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu[1] ("PVN direktīva") Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu var atļaut jebkurai dalībvalstij piemērot īpašus pasākumus, lai atkāptos no šīs direktīvas ar nolūku vienkāršot nodokļa iekasēšanas procedūru vai lai nepieļautu noteiktu veidu nodokļu nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas.

Vēstulē, kas 2015. gada 1. aprīlī reģistrēta Komisijā, Lietuvas Republika (turpmāk "Lietuva") pieprasīja atļauju turpināt piemērot pasākumu, kas ir atkāpe no PVN direktīvas 193. panta. Saskaņā ar PVN direktīvas 395. panta 2. punktu Komisija 2015. gada 18. maija vēstulē informēja pārējās dalībvalstis par Lietuvas pieprasījumu. Komisija 2015. gada 20. maija vēstulē paziņoja Lietuvai, ka tās rīcībā ir visa informācija, ko tā uzskata par vajadzīgu, lai izvērtētu pieprasījumu.

Lietuvas valdība lūdz pagarināt apgrieztās iekasēšanas mehānisma pašreizējo piemērošanu saistībā ar kokmateriālu piegādēm un tādām nodokļa maksātāju piegādēm, kas tiek veiktas tiesas noteiktās maksātnespējas vai pārstrukturēšanas procedūrās.

Kokmateriālu piegādē Lietuva saskārās ar to, ka ievērojams skaits komersantu neizpilda savus pienākumus. Uzņēmumi šajā nozarē bieži vien ir sīki tālākpārdevēji un starpnieki, kas mēdz pazust, nesamaksājot nodokļu iestādēm nodokli, ko tie iekasējuši par savām piegādēm, un atstājot klientiem derīgu rēķinu PVN atskaitījumam.

Nodokļa maksātāji, uz kuriem attiecas tiesas noteiktās maksātnespējas vai pārstrukturēšanas procedūras, bieži vien nodokļu iestādēm nenomaksāja PVN, ko saņēmuši no saviem klientiem. Tomēr pircējs kā likumpaklausīgs komersants var atskaitīt samaksāto PVN.

Saskaņā ar apgrieztās iekasēšanas mehānismu, atkāpjoties no vispārējās normas, kas paredzēta PVN direktīvas 193. pantā, klients kļūst atbildīgs par PVN nomaksu iekšzemes darījumos.

Sākotnēji šis atkāpes pasākums tika atļauts ar Padomes 2006. gada 15. maija Direktīvu 2006/388/EK[2], un tas ietvēra arī dzelzs atkritumus un lūžņus un būvniecības darbus. Atkāpes pasākuma piemērošana kokmateriālu piegādēm un tādām nodokļa maksātāju piegādēm, kas tiek veiktas tiesas noteiktās maksātnespējas vai pārstrukturēšanas procedūrās, tika pagarināta ar Padomes 2010. gada 16. februāra Īstenošanas lēmumu 2010/99/ES[3]. Pēdējais atkāpes pasākuma pagarinājums ir piešķirts ar Padomes 2012. gada 13. novembra Īstenošanas lēmumu 2012/704/ES[4].

Ņemot vērā Lietuvas nodokļu iestāžu iesniegto ziņojumu un pieprasījumu atļaut turpināt piemērot pasākumu, Komisija uzskata, ka situācija, kura attaisno sākotnējo atkāpi, joprojām pastāv. Lietuva apgalvo, ka, pamatojoties uz nodokļu pārbaužu rezultātiem, atkāpe izrādījusies efektīva gan attiecībā uz kokmateriālu piegādēm, gan attiecībā uz tādām nodokļa maksātāju piegādēm, kas veiktas tiesas noteiktās maksātnespējas vai pārstrukturēšanas procedūrās.

---

1 OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.
2 OV L 150, 3.6.2006., 13. lpp.
3 OV L 45, 20.2.2010., 10. lpp.
4 OV L 319, 16.11.2012., 7. lpp.

Šajos konkrētajos gadījumos ar apgrieztās maksāšanas mehānismu atbildība par PVN nomaksu un attiecīgie pienākumi tiek novirzīti no mazākiem vai mazāk uzticamiem piegādātājiem, kas ir nodokļa maksātāji, uz lielākiem un uzticamākiem nodokļa maksātājiem. Tas nodrošina atbalstu nodokļu iestādēm, kas saskaras ar grūtībām iekasēt PVN šajās konkrētajās nozarēs.

Tāpēc atkāpe būtu jāpiešķir uz vēl vienu ierobežotu laika posmu.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Līdzīgas atkāpes saistībā ar PVN direktīvas 193. pantu ir piešķirtas citām dalībvalstīm.

- **Saskanība ar citām ES politikas jomām**

Neattiecas.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

PVN direktīvas 395. pants.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvai kompetencei)**

Vadoties pēc PVN direktīvas normas, kura ir šā priekšlikuma pamats, priekšlikums ir Savienības ekskluzīvā kompetencē. Tāpēc subsidiaritātes principu nepiemēro.

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu šādu iemeslu dēļ.

Šis lēmums attiecas uz atļauju, kas piešķirta dalībvalstij pēc tās pieprasījuma, un nerada nekādas saistības.

Turklāt pasākums attiecībā uz PVN iekasēšanu, kas izrādījusies problemātiska, ir mērķtiecīgs un ierobežots ar konkrētu tādu piegādātāju skaitu, kuri ir nodokļa maksātāji. Ņemot vērā atkāpes ierobežoto darbības jomu, īpašais pasākums ir proporcionāls izvirzītajam mērķim.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Saskaņā ar PVN direktīvas 395. pantu atkāpe no kopējiem PVN noteikumiem ir pieļaujama vienīgi ar Padomes atļauju, ko tā ar vienprātīgu lēmumu pieņem pēc Komisijas priekšlikuma. Turklāt Padomes īstenošanas lēmums ir vispiemērotākais juridiskais instruments, jo to var adresēt atsevišķām dalībvalstīm.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Neattiecas.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

- **Ietekmes novērtējums**

Lēmuma priekšlikuma mērķis ir vienkāršot nodokļu iekasēšanas kārtību un apkarot iespējamo izvairīšanos no PVN samaksas vai tā nemaksāšanu, tāpēc potenciāli tas labvēlīgi ietekmēs ekonomiku.

Jebkurā gadījumā šī ietekme būs ierobežota atkāpes šaurās darbības jomas dēļ.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmē Savienības budžetu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, novērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Priekšlikumā ir iekļauta turpināmības klauzula — automātisks termiņš, kas beidzas 2018. gada 31. decembrī.

Ja Lietuva apsver iesniegt vēl vienu pieprasījumu par atkāpes pasākuma pagarinājumu pēc 2018. gada, tai kopā ar pagarinājuma pieprasījumu ne vēlāk kā 2018. gada 1. aprīlī būtu jāiesniedz Komisijai jauns novērtējuma ziņojums.

2015/0258 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko Lietuvas Republikai atļauj pagarināt pasākuma piemērošanu, atkāpjoties no 193. panta Padomes Direktīvā 206/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 291. panta 2. punktu,

ņemot vērā Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu[5] un jo īpaši tās 395. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Vēstulē, kas 2015. gada 1. aprīlī reģistrēta Komisijā, Lietuvas Republika (turpmāk "Lietuva") pieprasīja atļauju turpināt piemērot pasākumu, kas ir atkāpe no Direktīvas 2006/112/EK noteikumiem, kuros noteikta persona, kas atbild par pievienotās vērtības nodokļa (PVN) nomaksu nodokļu iestādēm.

(2) Komisija saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 395. panta 2. punktu 2015. gada 18. maija vēstulē informēja pārējās dalībvalstis par Lietuvas pieprasījumu. Komisija 2015. gada 20. maija vēstulē paziņoja Lietuvai, ka tās rīcībā ir visa informācija, kas nepieciešama pieprasījuma izvērtēšanai.

(3) Ar Padomes Lēmumu 2006/388/EK[6] Lietuvai cita starpā atļāva noteikt, ka saņēmējs ir atbildīgs par PVN, kas maksājams attiecībā uz preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu, ko veic nodokļa maksātājs, uz kuru attiecas tiesas pārraudzībā īstenota maksātnespējas procedūra vai pārstrukturēšanas procedūra, un kokmateriālu piegādi.

(4) Termiņu atkāpes pasākuma piemērošanai pagarināja divas reizes ar Padomes 2010. gada 16. februāra Īstenošanas lēmumu 2010/99/ES[7] un Padomes 2012. gada 13. novembra Īstenošanas lēmumu 2012/704/ES[8].

(5) Lietuvas nodokļu iestāžu veiktajā nodokļu pārbaudē un pienācīgā analīzē par mehānisma piemērošanu konstatēts, ka atkāpes pasākums ir efektīvs.

---

5 OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

6 Padomes Lēmums 2006/388/EK, ar ko Lietuvas Republikai atļauj piemērot pasākumu, atkāpjoties no 21. panta Sestajā direktīvā 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem (OV L 150, 3.6.2006., 13.–14. lpp.).

7 Padomes 2010. gada 16. februāra Īstenošanas lēmums 2010/99/ES, ar ko Lietuvas Republikai atļauj pagarināt pasākuma piemērošanu, atkāpjoties no 193. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 45 20.2.2010., 10.–11. lpp.).

8 Padomes 2012. gada 13. novembra Īstenošanas lēmums 2012/704/ES, ar ko groza Īstenošanas lēmumu 2010/99/ES, ar ko Lietuvas Republikai atļauj pagarināt pasākuma piemērošanu, atkāpjoties no 193. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 319 16.11.2012., 7. lpp.).

(6) Komisija uzskata, ka juridiskā un faktiskā situācija, kura attaisno atkāpes pasākuma piemērošanu, nav mainījusies un joprojām pastāv. Tādēļ būtu jāatļauj Lietuvai turpināt piemērot pasākumu ierobežotā laikposmā.

(7) Ja Lietuva apsver iesniegt vēl vienu pieprasījumu par atkāpes pasākuma pagarinājumu pēc 2018. gada, tai kopā ar pagarinājuma pieprasījumu ne vēlāk kā 2018. gada 31. martā būtu jāiesniedz Komisijai jauns novērtējuma ziņojums.

(8) Atkāpes pasākumam nebūs negatīvas ietekmes uz Savienības pašu resursiem, ko veido PVN,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Īstenošanas lēmuma 2010/99/ES 2. panta otro daļu aizstāj ar šādu:

"To piemēro līdz 2018. gada 31. decembrim. Pieprasījumu pagarināt šajā lēmumā paredzētā pasākuma termiņu Komisijai iesniedz ne vēlāk kā 2018. gada 31. martā, un tam pievieno ziņojumu ar pārskatu par šā pasākuma piemērošanu."

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Lietuvas Republikai.

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs